

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 25/04995-1
Saksbehandler Egil Henning Ytrøy

Utvalg	Møtedato
Hovedutvalg for næring, kultur og miljø	06.02.2025

Utlysing av restmidler fra Havbruksfondet 2024

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

1. Hovedutvalg for næring, kultur og miljø oppretter en tilskuddsordning på 4 088 881 kroner, i tråd med sak 67/24.
2. Hovedutvalget vedtar at tilskuddsordningen innrettes mot følgende temaområder:
 - a. prosjekter som skal legge til rette for bærekraftig forvaltning av vannforekomster og kystsone på Agder
 - b. prosjekter som skal legge til rette for økt sysselsetting og økt verdiskaping i blå sektor på Agder
 - c. prosjekter som skal legge til rette for økt kunnskap, undervisning og forskning på Agders vannforekomster og kystsone
3. Tilskudd kan utgjøre inntil 50 prosent av prosjektets totalkostnad og minimum støttebeløp er 150 000 kroner.
4. Satsinger som skjer i samarbeid med andre regionale aktører prioriteres.
5. Hovedutvalget får søknadene til behandling i første halvdel av 2025.
6. Hovedutvalget vedtar at resterende midler på ordningen eierløst marint avfall blir gjort tilgjengelig for søknader som går på rydding av både fiskeredskaper og søppel fra havbunnen.

Vedlegg

Utlysingstekst restmidler Havbruksfondet 2024

Sammendrag

I sak 67/24 ble det vedtatt å benytte udisponerte midler fra Havbruksfondet 2024 til en tilskuddsordning. Utforming og innretting av en slik ordning skulle presenteres for hovedutvalg for næring, kultur og miljø på første møte i 2025.

Fylkeskommunedirektøren legger i denne saken frem rammen for innretting av en slik tilskuddsordning.

Saksopplysninger

Agder fylkeskommune mottok i oktober 2024 en overføring på 8 276 782 kroner fra Havbruksfondet. Inntektene til fondet kom fra salg av ny tillatelseskapasitet til oppdrett, samt en produksjonsavgift på laks, ørret og regnbueørret på Agder.

Restmidler fra Havbruksfondet 2024 etter disponering av midler i sak 67/24 er 4 088 881 kroner, etter at det i møtet 21.11.2024 ble besluttet å øke bevilgningen til Blått forum med 50 000 kroner og støtte prosjektet «Havriket Unesco Biosfære Vestre Agder» med 150 000 kroner.

Tildelingen fra Havbruksfondet i 2024 var større enn for tidligere år, og restmidlene gir i tillegg Agder fylkeskommune muligheten til å støtte gode initiativer innen blå sektor på Agder.

Vurderinger

Fylkeskommunedirektøren er av den oppfatning at det er riktig å gjøre restmidlene tilgjengelige for gode prosjekter i form av en tilskuddsordning som blir kunngjort. På denne måten kan Agder fylkeskommune støtte opp om og bidra til å realisere gode prosjekter tilknyttet blå sektor i Agder.

Fylkeskommunedirektøren foreslår å dele utlysingen inn i tre temaområder:

1. Prosjekter som legger til rette for bærekraftig forvaltning av vannforekomster og kystsone.
2. Prosjekter som legger til rette for økt sysselsetting og økt verdiskaping i blå sektor på Agder.
3. Prosjekter som legger til rette for økt kunnskap, undervisning og forskning på Agders vannforekomster og kystsone.

Disse tre temaområdene bygger i stor grad på de arbeidspakkene som var hovedsatsingen for arbeidet med Blått kompetansesenter Sør (BKS). Bakgrunnen for at fylkeskommunedirektøren foreslår denne innrettingen, er å videreføre en rød tråd i Agder fylkeskommune sitt arbeid med blå sektor på en forutsigbar måte, også med tanke på at BKS blir videreført gjennom Innakva KLYNGE. I tillegg er det fylkeskommunedirektørens oppfatning at disse tre temaområdene fanger spennet for det som kan berede grunnen for videre utvikling av blå sektor på Agder. Temaområdene er i utgangspunktet vektet likt med tanke på fordeling av tilgjengelige midler, men det vil også bero på hvilke prosjektsøknader som vil komme innenfor de ulike områdene og hvordan disse fordeler seg i størrelse og kvalitet.

Bærekraftig forvaltning av vannforekomstene, inkludert kystområdene, på Agder er et stort temaområde, men svarer godt ut bestillingene i Regionplan Agder 2030 og harmonerer med andre prosjektinitiativ i fylket. Under dette temaområdet blir det viktig å oppmuntre til prosjekter som kan spille på lag med pågående initiativ innenfor bærekraftig forvaltning av vannforekomstene og kystområdene.

Innenfor temaområdet økt sysselsetting og økt verdiskaping nærmer en seg det som i utgangspunktet kan oppfattes som bedriftsrettet. Det er fylkeskommunedirektøren sin vurdering at midlene bør styres mot prosjekter som ikke er direkte næringsrettet ettersom det er Innovasjon Norge sin oppgave å finansiere slike prosjekter.

Fylkeskommunedirektøren vurderer derfor at utlysningsteksten må være klar og tydelig slik at en får inn prosjekter som går inn under kategorien «legge til rette» for vekst og utvikling innenfor blå næringer i Agder, og ikke beveger seg inn mot utvikling av løsninger og produkter. Med blå næringer menes i denne sammenhengen både fiskeri og akvakultur (både i sjø og ferskvann) og det som tilstøter i form av leveranser av kompetanse/kunnskap, tjenester og fysiske produkt.

Temaområdet økt kunnskap, undervisning og forskning vil svare ut behovet for å øke kunnskapen om Agders vannforekomster og kystsone som grunnlag for en bærekraftig forvaltning av marine ressurser på Agder. Det er fylkeskommunedirektøren sitt ønske å få inn noen gode prosjektsøknader som kan gå på aktiviteter for å øke barn og unge sin kunnskap om blå sektor på Agder, under dette temaområdet.

Fylkeskommunedirektøren anbefaler videre at det legges opp til en søkbar delfinansiering på inntil 50 prosent fra Agder fylkeskommune inn i prosjektene. Bakgrunnen for dette er at en grad av egenfinansiering kan oppmuntre til å få frem prosjekter som har en god forankring og gjerne består av flere prosjektpartnere. Tidligere erfaring med utlysning av midler tilsier at en for høy grad av offentlig finansiering kan bidra til at det kommer søknader og prosjekter som kanskje ikke blir gjennomført i henhold til prosjektplan. En delfinansiering på inntil 50 prosent fra fylkeskommunen er også i tråd med andre fylkeskommunale støtteordninger.

Fylkeskommunedirektøren foreslår en minimumsgrense for prosjekter på 300 000 kroner, der Agder fylkeskommune vil kunne finansiere minimum halvparten (150 000 kroner) i form av tilskudd. Et slikt minimumsbeløp vil sørge for at fylkeskommunedirektøren unngår administrativt arbeidskrevende prosesser med oppfølging av mange små prosjekter.

Fylkeskommunedirektøren mener at satsinger som skjer i samarbeid med andre regionale aktører bør prioriteres.

Fylkeskommunedirektøren tar sikte på å kunngjøre en innretting og gjøre midlene søkbare så snart som mulig og vil komme tilbake til hovedutvalget med en samlet oversikt over søknadene og innstilling til fordeling av midlene i løpet av våren 2025.

I sak 7/23 vedtok hovedutvalget å videreføre tilskuddsordningen for eierløst marint avfall, og gjøre den søknadsbasert. Fylkeskommunedirektøren ser at det har vært mindre interesse enn antatt for denne tilskuddsordningen. Det har så langt blitt bevilget totalt 400 000 kroner til ordningen fra Havbruksfondet, men det står igjen i størrelsesorden 350 000 kroner i form av ubrukte midler. Samtidig registrerer fylkeskommunedirektøren at eksempelvis dykkerklubber og lignende er aktive i gjennomføring av ryddeaksjoner i skjærgården på Agder. Mye av det som blir bragt på land er fiskeredskaper i form av teiner som er tapt under fiske, både i form av yrkes- og fritidsfiske. Med bakgrunn i dette foreslår fylkeskommunedirektøren at resterende midler fra denne ordningen også blir gjort tilgjengelige for søknader fra organisasjoner som vil gjennomføre ryddetokt på havbunnen på Agder, i tillegg til fiskemottakene i fylket.

Regionplan Agder 2030

De tre temaområdene som er foreslått for utlysingen vil etter fylkeskommunedirektøren sin vurdering svare godt ut satsingsområdene «attraktivt og miljøvennlig Agder» samt «bærekraftig verdiskaping» og underliggende hovedmål i Regionplan Agder 2030.

Økonomiske konsekvenser

Midlene foreslått disponert i saken ble utbetalt til Agder fylkeskommune fra Havbruksfondet i 2024 og saken har ingen ytterligere økonomiske konsekvenser for Agder fylkeskommune utover disponering av restmidler fra Havbruksfondet 2024, samt omdisponering / presisering av resterende midler avsatt til ordningen eierløst marint avfall.

Konklusjon

Fylkeskommunedirektøren anbefaler hovedutvalget å innrette en tilskuddsordning for blå sektor som beskrevet i saken og dele ordningen inn i tre deler/temaområder, slik at restmidler fra Havbruksfondet 2024 kan gjøres tilgjengelige for gode prosjektsøknader.

Fylkeskommunedirektøren anbefaler videre å gjøre restmidlene på ordningen eierløst marint avfall tilgjengelige også for organisasjoner som vil gjennomføre ryddetokt av havbunnen på Agder.

Kristiansand, 15.01.2025

Tine Sundtoft
Fylkeskommunedirektør

Anita Henriksen
fylkesdirektør